

18.1.2013

Raittiustyölain uudistusta valmisteleva työryhmä

Asettaminen

Sosiaali- ja terveysministeriö on tänään tekemällään päätöksellä asettanut työryhmän valmistelemaan raittiustyölain uudistusta.

Toimikausi

18.1.2013 – 31.12.2013

Tausta

Pääministeri Jyrki Kataisen hallitusohjelman mukaan raittiustyölaki uudistetaan kunnissa tehtävän päihdetyön kehittämiseksi.

Raittiustyölain (828/1982) tarkoituksena on totuttaa kansalaiset terveisiin elämäntapoihin ohjaamalla heitä välttämään päihdeiden ja tupakan käyttöä. Tarkempia säännöksiä raittiustyön tavoitteista ja toteuttamisesta on annettu raittiustyöasetuksessa (233/1983).

Lain mukaan raittiustyön yleinen johto, ohjaus ja valvonta kuuluvat sosiaali- ja terveysministeriölle ja sen alaisina aluehallintovirastoille. Sosiaali- ja terveysministeriön yhteydessä toimii lisäksi päihde- ja raittiusasiain neuvottelukunta. Jokaisessa kunnassa on oltava toimielin, joka vastaa raittiustyön toimeenpanosta ja alkoholiolojen seurannasta. Kunnan tulee seurata päihdeoloja, järjestää valistusta ja neuvontaa sekä kehittää ja toteuttaa päihdehaitto- ja ehkäisevää työtä yhteistyössä terveys-, sosiaali- ja koulutoimen sekä terveysjärjestöjen kanssa.

Suuri osa 30 vuotta vanhan raittiustyölain säännöksistä on kumottu. Lainsäädäntö on nykyisin kokonaisuudessaan epäyhtenäinen ja rakenteeltaan vanhentunut. Se ei käytännössä ohjaa kuntien ehkäisevää päihdetyötä eikä tunne toimintaa ohjaavaa terveyden ja hyvinvoinnin laitosta tai sen edeltäjiä.

Muista säädöksistä päihdehuoltolain (41/1986) 5 §:n mukaan kunnan on ehkäistävä päihdeiden ongelmakäyttöä lisäävien olosuhteiden ja elämäntapojen syntymistä. Terveys- ja huoltolain (1326/2010) 2 luvussa säädetään terveyden ja hyvinvoinnin edistämisestä kunnassa ja vastaavanlaisia velvoitteita on ehdotettu myös sosiaali- ja huoltolain valmistelun yhteydessä.

Tavoitteet

Valmistelun yleisenä tavoitteena on tehostaa hallitusohjelman mukaisesti toimia koko väestön sekä erityisesti lasten ja nuorten suojelemiseksi alkoholin, tupakan, huumausaineiden ja rahapeliongelmien aiheuttamilta haitoilta.

Työryhmän tulee tässä tarkoituksessa ottaa erityisesti huomioon tutkimusnäyttö tehokkaista haittojen vähentämiskeinoista paikallisella tasolla, toimien organisoinnin ja eri tahojen yhteistyömahdollisuuksien optimointi sekä kaikkien päihdehaitoista kärsivien kansalaisten omien vaikutusmahdollisuuksien turvaaminen päihteistä aiheutuvien haittojen vähentämiseksi.

Työssä on lisäksi otettava huomioon nykyiset ja valmisteilla olevat terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseen sekä terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointiin liittyvät kunnan velvoitteet sekä samanaikaisesti toteutettava alkoholilain kokonaisuudistus.

Tehtävä

Työryhmän tehtävänä on

- 1) kartoittaa raittiustyölain edellyttämien toimien toteutuminen valtionhallinnon, kuntien ja järjestöjen toimin,
- 2) arvioida kunnissa tehtävän päihdetyön toteuttamisen rakennevaihtoehtoja ja organisatiomalleja,
- 3) kartoittaa näyttöön perustuvia tehokkaita keinoja ja yhteistyömahdollisuuksia paikallisella tasolla toteutettaviksi toimiksi alkoholin, tupakan, huumausaineiden ja rahapelien aiheuttamien haittojen ehkäisemiseksi sekä
- 4) valmistella edellä mainittujen selvitysten pohjalta luonnokset raittiustyölain uudistusta koskevaksi hallituksen esitykseksi ja mahdolliseksi valtioneuvoston asetukseksi.

Organisointi

Puheenjohtaja:

Kari Paaso, johtaja, sosiaali- ja terveysministeriö

Jäsenet:

Immo Parviainen, kulttuuriasianneuvos, opetus- ja kulttuuriministeriö

Ismo Tuominen, hallitusneuvos, sosiaali- ja terveysministeriö

Marjaana Pelkonen, ylitarkastaja, sosiaali- ja terveysministeriö

Virpi Vuorinen, neuvotteleva virkamies, sosiaali- ja terveysministeriö

Marja Holmila, tutkimusprofessori, Terveiden ja hyvinvoinnin laitos THL

Kari Kunnas, ryhmäpäällikkö, Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto

Ellen Vogt, erityisasiantuntija, Suomen Kuntaliitto

Virpi Honkanen, alkoholitarkastaja, Itä-Suomen aluehallintovirasto

Sari Aalto-Matturi, toiminnanjohtaja, Ehkäisevä päihdetyö EHYT ry

Sihteeri:

Elina Kotovirta, erikoissuunnittelija, Terveiden ja hyvinvoinnin laitos THL

Työryhmä voi kuulla tarvittaessa asiantuntijoita.

Kustannukset ja rahoitus

Työryhmän menot maksetaan momentilta 33.01.01.

Työryhmälle ei makseta kokouspalkkioita. Matkakustannusten korvaamiseen sovelletaan valtion virka- ja työehtosopimusta matkakustannusten korvaamisesta.

Peruspalveluministeri

Maria Guzenina-Richardson

Neuvotteleva virkamies

Kari Haavisto

JAKELU

Päätöksessä mainitut

TIEDOKSI

Sosiaali- ja terveysministeri Risikko
Valtiosihteeri Näätsaari
Valtiosihteeri Pohja
Erityisavustaja Papunen
Erityisavustaja Heinola
Kansliapäällikkö Sillanaukee
Opetus- ja kulttuuriministeriö, KUPO/nuorisoyksikkö
Terveiden ja hyvinvoinnin laitos
Valvira
Itä-Suomen aluehallintovirasto
Suomen Kuntaliitto
Ehkäisevä päihdetyö EHYT ry
STM, viestintäyksikkö
STM, hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen osasto
STM, sosiaali- ja terveysterveystoiminta
STM, kirjaamo
STM, hankerekisteri